

ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา
ในยุคหลังโควิด: ข้อมูลจากงานสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*
CURRICULUM-INTERNSHIP ALIGNMENT IN THE POST-COVID ERA:
A CASE STUDY OF THE FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES,
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

จรงักษ์ ศรีจันทร์งาม

Jongrak Srichannangam

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ประเทศไทย

Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani, Thailand

Corresponding author E-mail: jongrak.sr@psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประเภทดำเน่งงานที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และ 2) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่กับตำแหน่งงานที่ได้รับในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากร 614 คน ศึกษา นักศึกษาปริญญาตรีของคณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในช่วงเวลาดังกล่าว โดยฝึกครบตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนดและมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลการฝึกจากระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างปี พ.ศ. 2565 ถึง 2568 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และจำนวนเชิงเปรียบเทียบรายปีและรายหลักสูตร พร้อมการจัดหมวดหมู่ตำแหน่งงานตามลักษณะงาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในตำแหน่งงานหลัก 10 ประเภท โดยงานที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 ประเภทแรก ได้แก่ งานธุรการ เอกสาร สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 25.24 งานประสานงานทั่วไป ผู้ช่วย คิดเป็นร้อยละ 19.71 และงานบริการ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 12.70 นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาร้อยละ 98.05 ได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในตำแหน่งที่ “สอดคล้อง” กับหลักสูตร แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถตอบโจทย์สมรรถนะตามกรอบหลักสูตรและความต้องการของสถานประกอบการ การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ควรพัฒนาระบบจับคู่ (Matching System) ระหว่างนักศึกษากับสถานประกอบการ พร้อมส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกงาน

* Received 21 July 2025; Revised 10 August 2025; Accepted 15 August 2025

เชิงวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น งานวิเคราะห์ และงานสื่อสารสากล ตลอดจนติดตามและประเมินผลความสอดคล้องระหว่างตำแหน่งงานกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความสอดคล้องกับหลักสูตร, การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, ยุคหลังโควิด

Abstract

The study aims to 1) To study on the types of internship positions undertaken by students from the Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, during the years B.E. 2565 - 2568 in the post-COVID-19 period, and 2) To analyze the alignment between the students' academic programs and their assigned internship positions in the post-COVID-19 period. The study employed purposive sampling from a population of 614 undergraduate students of the faculty who participated in internships during the specified period. The sample consisted of students who completed their internships according to the curriculum requirements and had complete and accurate data. The research instrument was the internship record form from the cooperative education and internship system for the years B.E. 2565 - 2568. Data were analyzed using descriptive statistics, including percentages and year and program-based comparisons. Job characteristics categorized internship positions. The findings revealed that students undertook internships in 10 main types of positions. The three most popular were administration, documentation, and office work, accounting for 25.24%. General coordination and assistant roles accounted for 19.71%, while service-related positions in tourism, hospitality, and food and beverage made up 12.70%. Moreover, the study found that 98.05% of the students completed their internships in positions aligned with their academic curriculum. This indicates the effectiveness of the internship management system in supporting program-specific competencies and meeting employer needs. Recommendations include the developing a matching system between students and organizations, promoting specialized professional internships such as analytical or international communication roles, and regularly monitoring and evaluating the alignment between job positions and academic curricula.

Keywords: Curriculum Alignment, Professional Internship, Post-COVID Era

บทนำ

ในปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562) ได้เน้นให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและวิชาชีพ มหาวิทยาลัยจึงมีบทบาทสำคัญในการออกแบบหลักสูตรที่ส่งเสริมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตามการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งในด้านการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญเลี้ยง ทุมทอง และจิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์ ที่พบว่า สถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้มากขึ้น (บุญเลี้ยง ทุมทอง และจิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์, 2565) ซึ่งหลายกิจกรรมต้องเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบออนไลน์ หรือถูกระงับชั่วคราว สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีสุตา ด้วงไต้ด และวัชรีย์ แซงบุญเรือง ที่พบว่า ระดับการใช้เทคโนโลยีช่วงหลังโควิดมีมากกว่าช่วงโควิด (ศรีสุตา ด้วงไต้ด และวัชรีย์ แซงบุญเรือง, 2567) ท่ามกลางบริบทใหม่นี้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการปรับตัวกลายเป็นทักษะสำคัญของตลาดแรงงานยุคใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ มุนินทร์วงศ์ ที่ระบุว่าทักษะด้าน IT และการแก้ปัญหาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาในยุคปัจจุบัน (ศิริวรรณ มุนินทร์วงศ์, 2561)

แม้ว่าหลักสูตรการเรียนการสอนในหลายระดับจะมีการปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ แต่ในระดับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ยังไม่มีข้อมูลเชิงระบบเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับตำแหน่งงานที่นักศึกษาได้รับในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้ขาดข้อมูลสนับสนุนในการวางแผนแนะแนวหรือปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ยังไม่มีฐานข้อมูลหรือเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาและอาจารย์สามารถเลือกตำแหน่งงานให้เหมาะกับสาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาเรื่อง “ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในยุคหลังโควิด” โดยมุ่งสำรวจประเภของตำแหน่งงานที่นักศึกษาเข้าฝึกในช่วง พ.ศ. 2565 - 2568 และวิเคราะห์ระดับความสอดคล้องกับหลักสูตรที่เรียนอยู่ โดยคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบแนะแนว การบริหารจัดการฝึกประสบการณ์ และการปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบโจทย์สมรรถนะวิชาชีพในโลกยุคใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทตำแหน่งงานที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19
2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่กับตำแหน่งงานที่ได้รับในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในยุคหลังโควิด: ข้อมูลจากงานสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับตำแหน่งงานที่นักศึกษาได้รับ โดยวิเคราะห์ผ่านการจัดกลุ่มข้อมูลตามหลักสูตรและลักษณะงานที่ฝึก และนำเสนอผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ความถี่ ร้อยละ ตารางครอสแท็บ และกราฟ เพื่อแสดงแนวโน้มและภาพรวมของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 รวมทั้งสิ้น 614 คน (งานสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2568) โดยแบ่งเป็นปี 2565 จำนวน 150 คน ปี 2566 จำนวน 188 คน ปี 2567 จำนวน 179 คน และปี 2568 จำนวน 97 คน ข้อมูล ประกอบด้วย หลักสูตรที่ศึกษา ตำแหน่งงาน และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 614 คน ที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างปี พ.ศ. 2565 - 2568 ครอบคลุมตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะฯ ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนและครอบคลุม ช่วยให้ผลการวิเคราะห์สะท้อนสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน และก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบและทำความสะอาดข้อมูลทุติยภูมิจากระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างรอบคอบ พบว่า ข้อมูลมีความครบถ้วนถึงร้อยละ 98.5 โดยข้อมูลขาดหายหรือซ้ำซ้อนเพียงร้อยละ 1.5 ซึ่งได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ ยังตรวจสอบความสมเหตุสมผลของตัวแปรต่าง ๆ พบว่า การจับคู่หลักสูตรกับตำแหน่งงานถูกต้องร้อยละ 95 และข้อมูลปี พ.ศ. กับสถานประกอบการถูกต้องร้อยละ 99 ยืนยันได้ว่าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์เชิงลึกต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลทุติยภูมิจากระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลนักศึกษา เช่น เพศ หลักสูตร ตำแหน่งงาน สถานประกอบการ และปี พ.ศ. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์ โดยถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมและเชื่อถือได้สำหรับการศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับตำแหน่งงานในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยจัดเรียงข้อมูลในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ และตารางครอสแท็บ (Cross Tabulation) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับตำแหน่งงาน พร้อมนำเสนอข้อมูลด้วยกราฟแท่งและกราฟวงกลมผ่านโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องและเข้าใจง่าย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงประเภของตำแหน่งงานและความสอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการศึกษาประเภทตำแหน่งงานที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

ตารางที่ 1 ตารางแสดงประเภทตำแหน่งงาน และคำอธิบายลักษณะงาน (Job Description)

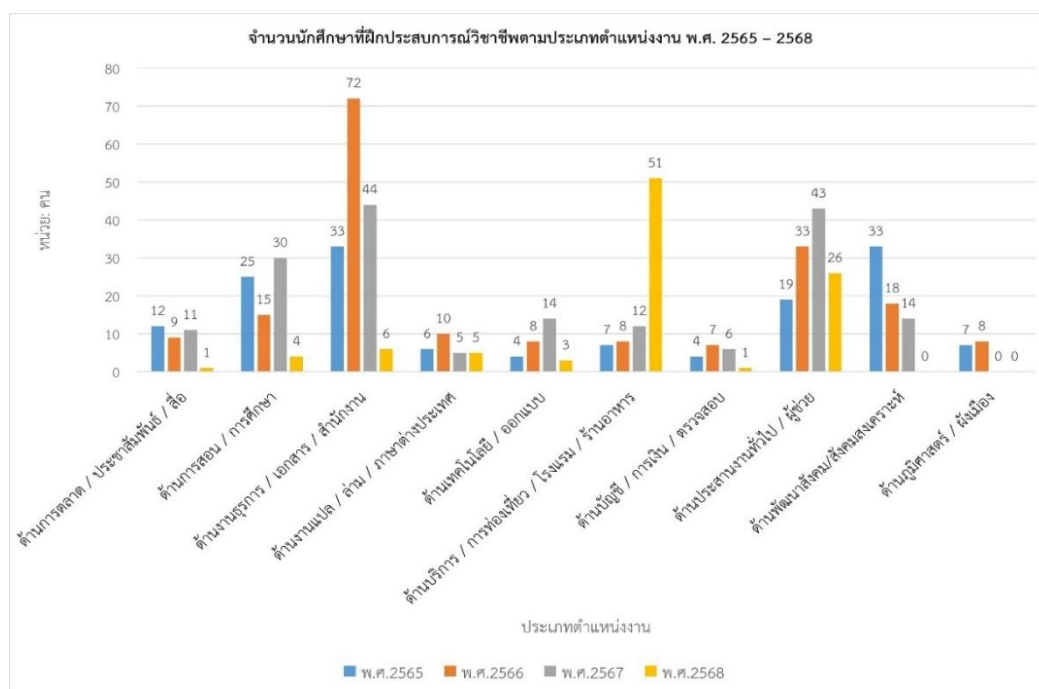
ประเภทตำแหน่งงาน	คำอธิบายลักษณะงาน (Job description)
ด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์/สื่อ	งานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและพัฒนาภาพลักษณ์ขององค์กร การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ การวิเคราะห์ตลาด วางกลยุทธ์ทางการตลาด การประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร รวมถึงการสร้างเครือข่าย การให้ข้อมูล การสนับสนุนด้านสื่อ การจัดทำข่าว ออกแบบสื่อโฆษณา การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านการสอน/การศึกษา	งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้และทักษะแก่ผู้เรียน โดยครอบคลุมการวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอน การประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ ตลอดจนการฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษา และงานสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านงานธุรการ/เอกสาร/สำนักงาน	งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสาร การสนับสนุนงานสำนักงาน และการประสานงาน โดยมีหน้าที่หลักในการรับส่งหนังสือ ลงทะเบียน จัดเก็บและดูแลเอกสาร พิมพ์งาน จัดทำรายงานข้อมูลต่าง ๆ รับโทรศัพท์ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านงานแปล/ล่าม/ภาษาต่างประเทศ	งานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและประสานงานกับบุคคลหรือองค์กรที่ใช้ภาษาต่างประเทศ มีหน้าที่หลักในการแปล ประสานงานระหว่างประเทศ สื่อสารและให้ข้อมูลแก่ชาวต่างชาติ จัดทำและดูแลสื่อในภาษาต่างประเทศ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านเทคโนโลยี/ออกแบบ	งานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ บริหารจัดการ และพัฒนาเว็บไซต์ รวมถึงการจัดทำและพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อรองรับการเข้าถึงข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล อีกทั้งยังมีบทบาทในการสนับสนุนการสื่อสารขององค์กรในยุคดิจิทัล
ด้านบริการ/การท่องเที่ยว/โรงแรม/ร้านอาหาร	งานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าหรือผู้เข้าพักในทุกขั้นตอน ครอบคลุมตั้งแต่การต้อนรับ การเช็คอินและเช็คเอาท์ การให้ข้อมูลและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มทั้งในร้านอาหารและรูมเซอร์วิส พร้อมทั้งดูแลความสะอาดภายในห้องพักและพื้นที่ส่วนกลาง รวมถึงการรับโทรศัพท์และประสานงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านบัญชี/การเงิน/ตรวจสอบ	งานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชีและจัดทำรายงานทางการเงิน รวมถึงการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชีอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งดูแลการตรวจนับและควบคุมสต็อกสินค้า และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านประสานงานทั่วไป/ผู้ช่วย	งานที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานทั่วไปและการสนับสนุนงานในองค์กร รวมถึงการติดต่อประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ การจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างรวดเร็วและเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไป

ตารางที่ 1 ตารางแสดงประเภทตำแหน่งงาน และคำอธิบายลักษณะงาน (Job Description) (ต่อ)

ประเภทตำแหน่งงาน	คำอธิบายลักษณะงาน (Job description)
ด้านพัฒนาสังคม/สังคมสงเคราะห์	อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนงานของฝ่ายต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย งานที่เกี่ยวข้องกับการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและประเมินสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการวางแผนช่วยเหลือและส่งเสริมการมีอาชีพ พร้อมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมศักยภาพแก่เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ รวมทั้งการสอบปากคำเบื้องต้นและควบคุมสอดส่อง ผู้ถูกคุมประพฤติ การจัดกิจกรรมบำบัดและวางแผนแก้ไขปัญหสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งยังทำงานร่วมกับอาสาสมัครและเครือข่ายชุมชน และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ด้านภูมิศาสตร์/ผังเมือง	งานที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลและวิเคราะห์ผลข้อมูล รวมถึงการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจริง นอกจากนี้ ยังครอบคลุมงานตรวจวัดสภาพอากาศทั้งในชั้นพื้นผิวและชั้นบรรยากาศบน พร้อมทั้งสนับสนุนงานด้านสารสนเทศอุตุนิยมวิทยาและการพยากรณ์อากาศ รวมไปถึงการสำรวจรังวัดและจัดทำแผนที่เพื่อการวางผังเมือง และการจัดการพื้นที่ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เห็นภาพรวมเชิงปริมาณของการฝึกประสบการณ์ในแต่ละประเภทตำแหน่งงาน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำกราฟแสดงจำนวนนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามประเภทตำแหน่งงาน พ.ศ. 2565 - 2568 ซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวโน้มความนิยมของตำแหน่งงานที่นักศึกษาเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

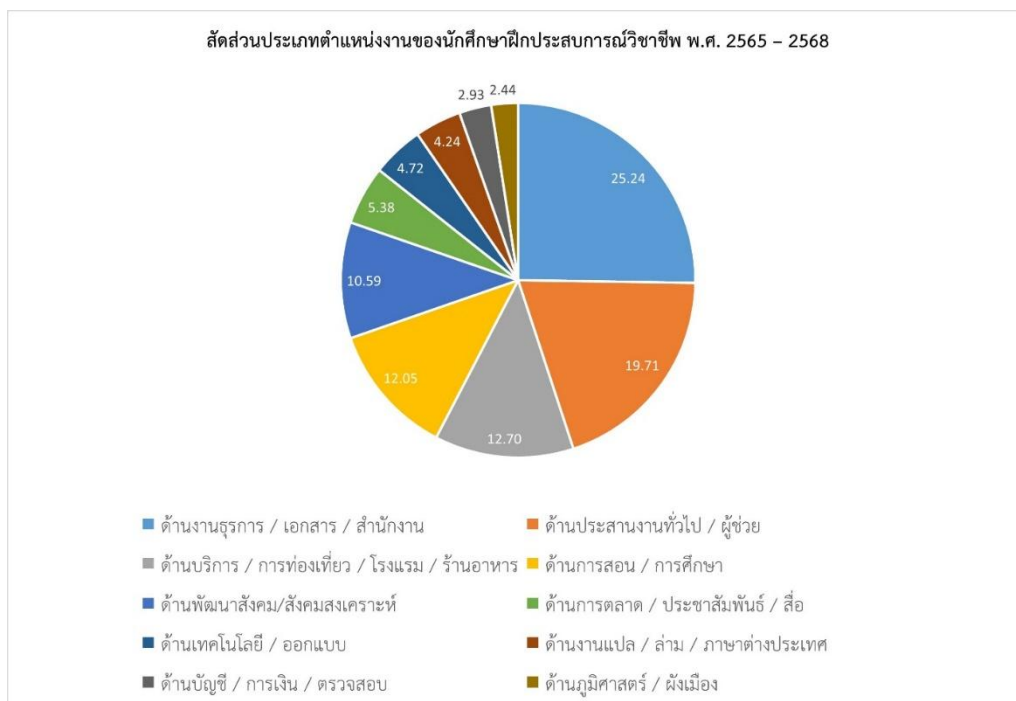

ภาพที่ 1 จำนวนนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามประเภทตำแหน่งงาน พ.ศ. 2565 - 2568

จากภาพที่ 1 พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในตำแหน่งงานที่หลากหลาย โดยตำแหน่งที่มีผู้เลือกมากที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ได้แก่ ด้านงานธุรการ เอกสาร สำนักงาน มีนักศึกษารวม 155 คน โดยมากที่สุดในปี 2566 จำนวน 72 คน รองลงมา คือ ด้านประสานงานทั่วไป ผู้ช่วย รวม 121 คน และด้านบริการ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร รวม 78 คน และพบว่า ในปี 2568 มีนักศึกษาเลือกฝึกในด้านนี้สูงถึง 51 คน ขณะที่ด้านการสอน การศึกษา มีนักศึกษาฝึกกรวม 74 คน และด้านพัฒนาสังคม สังคมสงเคราะห์ รวม 65 คน โดยลดลงเหลือศูนย์ในปี 2568 ส่วนด้านงานแปล ล่าม ภาษาต่างประเทศ รวม 26 คน และด้านเทคโนโลยี ออกแบบ รวม 29 คน สำหรับด้านการตลาด ประชาสัมพันธ์ สื่อ รวม 33 คน และด้านบัญชี การเงิน ตรวจสอบ รวม 18 คน ขณะที่ด้านภูมิศาสตร์ ผังเมือง มีนักศึกษาเลือกเพียง 15 คน และไม่มีผู้ฝึกในด้านนี้ในปี 2567 และ 2568

และจากภาพที่ 2 (ด้านล่าง) พบว่า ด้านงานธุรการ เอกสาร สำนักงาน มีนักศึกษาเลือกฝึกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.24 รองลงมา คือ ด้านประสานงานทั่วไป ผู้ช่วย ร้อยละ 19.71 และด้านบริการ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ร้อยละ 12.70 ตามลำดับ ขณะที่ด้านการสอน การศึกษา อยู่ที่ร้อยละ 12.05 ด้านพัฒนาสังคม สังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 10.59 ด้านการตลาด ประชาสัมพันธ์ สื่อ ร้อยละ 5.38 ด้านเทคโนโลยี ออกแบบ ร้อยละ 4.72 ด้านงานแปล ล่าม ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 4.24 ด้านบัญชี การเงิน ตรวจสอบ ร้อยละ 2.93 และด้านภูมิศาสตร์ ผังเมือง ร้อยละ 2.44 ตามลำดับ

ภาพที่ 2 สัดส่วน (ร้อยละ) ประเภทตำแหน่งงานของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พ.ศ. 2565 - 2568

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่กับตำแหน่งงานที่ได้รับในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

ตารางที่ 2 ตารางครอสแท็บ (Crosstab) ของหลักสูตรและตำแหน่งงานปี พ.ศ. 2565 - 2568

[illegible]

ตารางที่ 2 ตารางครอสแท็บ (Crosstab) ของหลักสูตรและตำแหน่งงานปี พ.ศ. 2565 - 2568 (ต่อ)

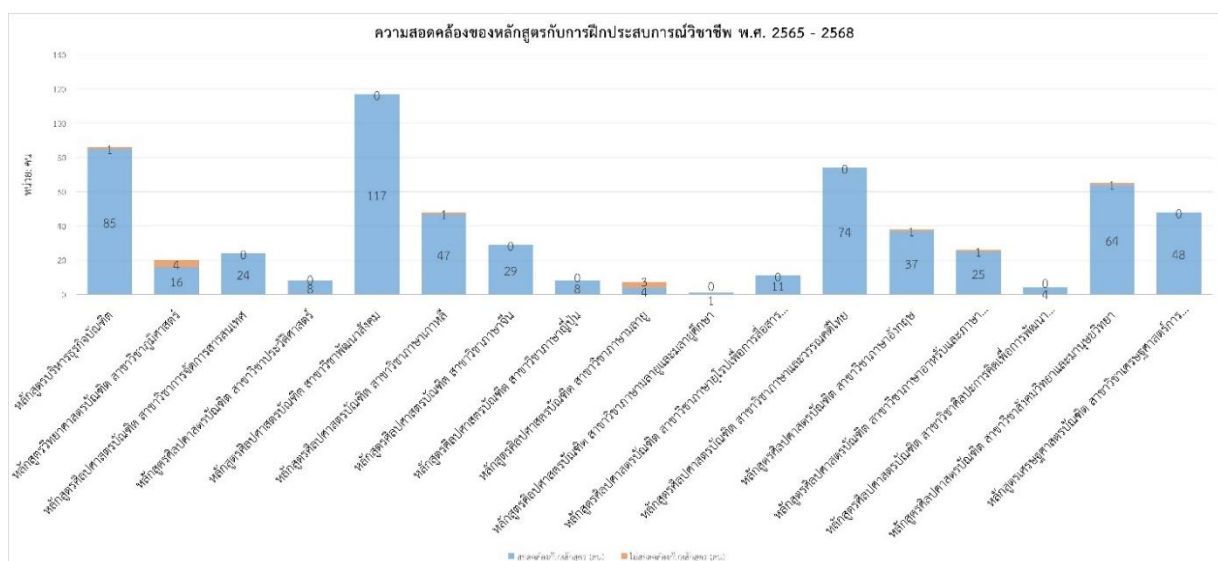
หลักสูตร	ด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์/สื่อ	ด้านการสอน/การศึกษา	ด้านงานธุรการ/เอกสาร/สำนักงาน	ด้านงานแปล/ล่าม/ภาษาต่างประเทศ	ด้านเทคโนโลยี/ออกแบบ	ด้านบริการ/การท่องเที่ยว/โรงแรม/ร้านอาหาร	ด้านบัญชี/การเงิน/ตรวจสอบ	ด้านประสานงานทั่วไป/ผู้ช่วย	ด้านพัฒนาล้าง/สังคมสงเคราะห์	ด้านภูมิศาสตร์/ผังเมือง
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปการคิดเพื่อการพัฒนามนุษย์	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	3	1	18	0	3	0	0	13	27	0
หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การประกอบการ	7	0	28	0	2	2	2	7	0	0

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาในแต่ละหลักสูตรได้เข้ารับการฝึกในตำแหน่งงานหลากหลายประเภท ดังนี้

1. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการตลาดฯ 12 คน ธุรการฯ 34 คน เทคโนโลยีฯ 4 คน บริการฯ 2 คน บัญชีฯ 14 คน ประสานงานทั่วไปฯ 19 คน และพัฒนาสังคมฯ 1 คน
2. หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้านบริการฯ 4 คน ประสานงานฯ 1 คน และภูมิศาสตร์ฯ 15 คน
3. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการตลาดฯ 2 คน การสอนฯ 3 คน ธุรการฯ 9 คน เทคโนโลยีฯ 6 คน และประสานงานทั่วไปฯ 4 คน
4. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการสอนฯ 2 คน เทคโนโลยีฯ 3 คน และประสานงานทั่วไปฯ 3 คน
5. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการตลาดฯ 1 คน การสอนฯ 1 คน ธุรการฯ 42 คน เทคโนโลยีฯ 3 คน บัญชีฯ 1 คน ประสานงานทั่วไปฯ 32 คน และพัฒนาสังคมฯ 37 คน
6. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาเกาหลี นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการตลาดฯ 3 คน การสอนฯ 4 คน ธุรการฯ 6 คน งานแปลฯ 12 คน เทคโนโลยีฯ 3 คน บริการฯ 10 คน และประสานงานทั่วไปฯ 10 คน
7. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการสอนฯ 2 คน ธุรการฯ 2 คน งานแปลฯ 4 คน บริการฯ 14 คน บัญชีฯ 1 คน และประสานงานทั่วไปฯ 6 คน
8. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้านธุรการฯ 1 คน งานแปลฯ 3 คน บริการฯ 3 คน และประสานงานทั่วไปฯ 1 คน
9. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษามลายู นักศึกษาเข้ารับการฝึกในการสอนฯ 4 คน และ ธุรการฯ 3 คน

10. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษามลายูและมลายูศึกษา นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้าน
ประสบการณ์ทั่วไป 1 คน
 11. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษายุโรปเพื่อการสื่อสารสากล นักศึกษาเข้ารับการฝึก
ในด้านการตลาดฯ 1 คน การสอนฯ 2 คน ธุรกิจฯ 1 คน งานแปลฯ 2 คน เทคโนโลยีฯ 1 คน บริการฯ 2 คน และ
ประสบการณ์ทั่วไป 2 คน
 12. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีไทย นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้านการตลาด
ฯ 3 คน การสอนฯ 54 คน ธุรกิจฯ 8 คน เทคโนโลยีฯ 3 คน บริการฯ 2 คน และประสบการณ์ทั่วไป 4 คน
 13. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้านการตลาดฯ
1 คน ธุรกิจฯ 1 คน บริการฯ 30 คน และประสบการณ์ทั่วไป 6 คน
 14. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอาหรับและภาษาอาหรับธุรกิจ นักศึกษาเข้ารับการฝึก
ในด้านการสอนฯ 1 คน ธุรกิจฯ 1 คน งานแปลฯ 5 คน เทคโนโลยีฯ 1 คน บริการฯ 9 คน และประสบการณ์ทั่วไป 9 คน
 15. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการคิดเพื่อการพัฒนาคน นักศึกษาเข้ารับการฝึก
ในด้านธุรกิจฯ 1 คน และประสบการณ์ทั่วไป 3 คน
 16. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้
ด้านการตลาดฯ 3 คน การสอนฯ 1 คน ธุรกิจฯ 18 คน เทคโนโลยีฯ 3 คน ประสบการณ์ทั่วไป 13 คน และพัฒนา
สังคมฯ 27 คน
 17. หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การประกอบการ นักศึกษาเข้ารับการฝึกในด้
ด้านการตลาดฯ 7 คน ธุรกิจฯ 28 คน เทคโนโลยีฯ 2 คน บริการฯ 2 คน บัญชีฯ 2 คน และประสบการณ์ทั่วไป 7 คน
- การวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร เปรียบเทียบกับคำอธิบายลักษณะงาน โดยเน้นว่างานที่ได้รับต้องเกี่ยวข้องกับ
กับสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้การจำแนกความสอดคล้องมีความชัดเจน ดังนี้

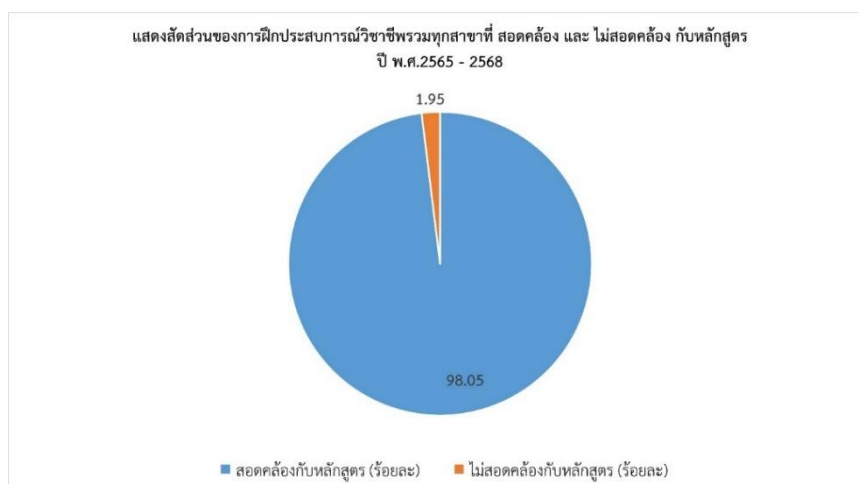

ภาพที่ 3 ความสอดคล้องของหลักสูตรกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พ.ศ. 2565 - 2568

จากภาพที่ 3 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ฝึกในตำแหน่งงานที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้ หลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต 85 คน (ไม่สอดคล้อง 1 คน) วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ 16 คน (ไม่สอดคล้อง 4 คน) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ 24 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) ประวัติศาสตร์ 8 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) พัฒนาสังคม 117 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) ภาษาเกาหลี 47 คน (ไม่สอดคล้อง 1 คน) ภาษาจีน 29 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) ภาษาญี่ปุ่น 8 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) ภาษามลายู 4 คน (ไม่สอดคล้อง 3 คน) ภาษามลายูมลายูศึกษา 1 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) ภาษายุโรปเพื่อการสื่อสารสากล 11 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) วรรณคดีไทย 74 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) ภาษาอังกฤษ 37 คน (ไม่สอดคล้อง 1 คน) ภาษาอาหรับธุรกิจ 25 คน (ไม่สอดคล้อง 1 คน) ศิลปะการคิดเพื่อการพัฒนามนุษย์ 4 คน (ไม่สอดคล้อง 0 คน) และสังคมวิทยามานุษยวิทยา 64 คน (ไม่สอดคล้อง 1 คน) นอกจากนี้ ในหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การประกอบการ มีนักศึกษาที่ฝึกสอดคล้องกับหลักสูตร จำนวน 48 คน โดยไม่มีผู้ที่ฝึกงานในตำแหน่งที่ไม่สอดคล้องเลย

และจากภาพที่ 4 (ด้านล่าง) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้เข้ารับการฝึกในตำแหน่งงานที่ สอดคล้องกับ หลักสูตร ที่ตนกำลังศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก โดยมีสัดส่วนร้อยละ 98.05 ขณะที่นักศึกษาที่ฝึกในตำแหน่งงาน ที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร มีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 1.95 เท่านั้น ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มการเลือกสถานประกอบการ และการเลือกตำแหน่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาทางวิชาการของหลักสูตรที่ศึกษา อยู่ในภาพรวมของทั้งคณะ

ภาพที่ 4 แสดงสัดส่วน (ร้อยละ) ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรวมทุกหลักสูตรที่ สอดคล้อง และไม่สอดคล้อง กับหลักสูตร ปี พ.ศ. 2565 - 2568

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประเภทตำแหน่งงานที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

จากผลการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 พบว่า นักศึกษาได้เข้ารับการฝึกในหลากหลายประเภทตำแหน่งงาน โดยสามารถจำแนกออกเป็น 10 ประเภทหลัก ได้แก่ งานธุรการ เอกสาร สำนักงาน ประสานงานทั่วไป ผู้ช่วย บริการ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร การสอน การศึกษา พัฒนาสังคม สังคมสงเคราะห์ การตลาด ประชาสัมพันธ์ สื่อ เทคโนโลยี ออกแบบ งานแปล ล่าม ภาษาต่างประเทศ บัญชี การเงิน ตรวจสอบ และภูมิศาสตร์ ผังเมือง โดยพบว่า ประเภทตำแหน่งงานที่มีนักศึกษาเลือกฝึกมากที่สุด คือ งานธุรการ เอกสาร สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ 25.24 รองลงมา คือ ประสานงานทั่วไป ผู้ช่วย ร้อยละ 19.71 และบริการ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ร้อยละ 12.70 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของสถานประกอบการในการมอบหมายให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับงานสนับสนุนทั่วไป ซึ่งใช้ทักษะพื้นฐานหรือทักษะทั่วไป (Generic Skills) มากกว่าทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย แผลงศร ที่เสนอว่า การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานควรมุ่งเน้นให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ Internet การใช้อุปกรณ์สำนักงาน และการจัดทำโครงการต่าง ๆ (สมชาย แผลงศร, 2548) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ มุนินทรวงศ์ ที่พบว่า ทักษะที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ก่อนออกไปทำงาน 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความรู้ความสามารถ ภาษา ความกระตือรือร้น การทำงานเป็นทีม และทักษะพื้นฐานในการทำงาน (ศิริวรรณ มุนินทรวงศ์, 2561) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริวรรณ มุนินทรวงศ์ ที่ระบุว่า มีแนวโน้มที่ชัดเจนในหมู่สถานประกอบการที่มักมอบหมายให้นักศึกษาฝึกงานปฏิบัติงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับงานสนับสนุนทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่ต้องใช้ทักษะพื้นฐานหรือทักษะทั่วไป มากกว่าทักษะเฉพาะทาง (ศิริวรรณ มุนินทรวงศ์, 2565)

นอกจากนี้ ยังมีสัดส่วนของการฝึกในสายวิชาชีพเฉพาะ เช่น การสอน การพัฒนาสังคม การสื่อสาร และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) กระจายอยู่ในสัดส่วนรองลงมา ทั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สันต์สินี กันโสภาส และคณะ ที่พบว่า ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ ในด้านทักษะทางวิชาชีพ ได้รับการประเมินในระดับรองจากองค์ประกอบอื่น (สันต์สินี กันโสภาส และคณะ, 2557)

2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่กับตำแหน่งงานที่ได้รับในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรที่นักศึกษาศึกษาอยู่กับประเภทของตำแหน่งงานที่ได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 602 คน จากทั้งหมด 614 คน ได้ฝึกในตำแหน่งงานที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของตนเอง คิดเป็นสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 98.05 ขณะที่นักศึกษาเพียง 12 คน หรือร้อยละ 1.95 ฝึกในตำแหน่งที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับภาพรวมทั้งหมด สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐวุฒิ วิเศษ และเพียงเดือน เกิดอำแพง ที่พบว่า นิสิตมีการฝึกงานในตำแหน่งงานที่มีความสอดคล้องกับศาสตร์ที่นักศึกษาได้เรียน (ณัฐวุฒิ วิเศษ และเพียงเดือน เกิดอำแพง, 2565)

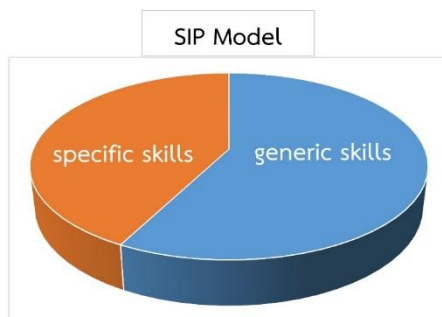

หลักสูตรที่มีอัตราความสอดคล้องร้อยละ 100 ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ (24 คน) ประวัติศาสตร์ (8 คน) พัฒนาสังคม (117 คน) ภาษาจีน (29 คน) ภาษาญี่ปุ่น (8 คน) ภาษามลายูและมลายูศึกษา (1 คน) ภาษายุโรปเพื่อการสื่อสารสากล (11 คน) ภาษาและวรรณคดีไทย (74 คน) ศิลปะการคิดเพื่อการพัฒนามนุษย์ (4 คน) และ เศรษฐศาสตร์การประกอบการ (48 คน) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการวางแผนและบริหารจัดการระบบ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สามารถเชื่อมโยงกับทักษะและสมรรถนะตามกรอบหลักสูตรได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์ ที่พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ที่เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ สอนให้นักศึกษา เชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและหน่วยงาน (นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี บุญจันดา และคณะ ที่พบว่า แนวคิดในการเลือกสถาน ประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะพิจารณาเลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับสถาน ประกอบการที่ตรงกับสาขาของตนเองและมีความมั่นคงของงาน (ภาวิณี บุญจันดา และคณะ, 2564)

โดยภาพรวม ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาทางวิชาการของหลักสูตรอย่างชัดเจน และบ่งชี้ถึงความสำเร็จของคณะในการวางแผน การคัดเลือกสถานประกอบการ และการจัดการระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ในการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 5 โมเดลการเตรียมความพร้อมด้านทักษะสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

“โมเดลการเตรียมความพร้อมด้านทักษะสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ” (Skill Internship Preparedness Model-SIP Model) เป็นกรอบแนวคิดที่สะท้อนความสอดคล้องระหว่างความต้องการของสถาน ประกอบการกับการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา โดยเน้นการพัฒนาทักษะในสองมิติหลัก ได้แก่ ทักษะทั่วไป (Generic Skills) เช่น งานธุรการ การติดต่อสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 60 และทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพโดยตรง เช่น ภาษา การใช้โปรแกรมเฉพาะทาง กระบวนการทาง สังคมสงเคราะห์ ในสัดส่วนร้อยละ 40 ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อม สามารถปรับตัวและปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า ตำแหน่งงานที่นักศึกษาได้รับสามารถจำแนกออกเป็น 10 ประเภทงาน โดยงานธุรการ เอกสาร สำนักงาน ประสานงานทั่วไป ผู้ช่วย และบริการ การท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ถือเป็น 3 อันดับแรกของประเภทงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ฝึกในตำแหน่งงานที่ “สอดคล้องกับหลักสูตร” ในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 98.05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ และความร่วมมือระหว่างคณะกับสถานประกอบการในการคัดเลือกตำแหน่งงานที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ 1) ควรพัฒนากลไกการจับคู่นักศึกษากับสถานประกอบการให้แม่นยำยิ่งขึ้น โดยใช้ข้อมูลจากผลการวิจัย เช่น ระดับความสอดคล้องของตำแหน่งงานกับหลักสูตร หรือความนิยมของตำแหน่งงาน เพื่อประกอบการการวางแผนจับคู่ 2) ส่งเสริมการฝึกประสบการณ์ในตำแหน่งที่ใช้ทักษะเชิงลึกและเชิงวิชาชีพมากขึ้น แม้ว่าตำแหน่งในกลุ่มงานสนับสนุนจะเป็นที่นิยมแต่ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกในงานที่ใช้ทักษะเฉพาะทาง เช่น งานวิเคราะห์ งานสื่อสารในบริบทสากล หรือ การวิจัยชุมชน และ 3) ควรมีการติดตามผลและประเมินความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับตำแหน่งงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับปรุงหลักสูตรหรือแนวทางการจัดฝึกให้สอดคล้องกับสภาพจริงและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเสนอแนะให้มีการวิจัยในครั้งต่อไปโดยมุ่งศึกษาทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่สถานประกอบการต้องการจากนักศึกษาในแต่ละสาขา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถปรับตัวให้ทันกับแนวโน้มของตลาดแรงงานยุคใหม่

เอกสารอ้างอิง

- งานสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2568). ระบบสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปี พ.ศ. 2565 - 2568. ใน รายงานสรุปงานสหกิจศึกษาและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐวุฒิ วิเศษ และเพ็ญเดือน เกิดอำแพง. (2565). การประเมินผลการบูรณาการการเรียนกับการทำงานแบบการฝึกงานและสหกิจศึกษา ของนิสิตมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 8(2), 192-204.
- นันทวัฒน์ ภัทรกรนนท์. (2560). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดนตรี คณาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 10(2), 1317-1329.
- บุญเลี้ยง ทูมทอง และจิตวันต์ หงส์กิตติยานนท์. (2565). ผลกระทบจากสถานการณ์โควิดที่มีต่อการจัดการศึกษาไทย. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 11(3), 436-455.
- ภาวิณี บุญจันดา และคณะ. (2564). การศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วารสาร มจร. มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์, 7(2), 95-110.

- ศรีสุตา ดั่งโด้ด และวัชรี้ แซงบุญเรือง. (2567). ผลการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในช่วงแพร่ระบาดและช่วงหลังโควิด-19 สำหรับครู. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิศวกรรมศึกษา, 15(3), 45-57.
- ศิริวรรณ มุนินทรวงศ์. (2561). ปัญหาการฝึกงานและทักษะในการทำงานของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา, 8(3), 206-218.
- _____. (2565). คุณลักษณะและทักษะที่สำคัญเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกงาน: กรณีศึกษานักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น. วารสารเครือข่ายญี่ปุ่นศึกษา, 12(2), 167-186.
- สมชาย แผลงศร. (2548). ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ โรงเรียนเทคนิคพณิชยการเจ้าพระยา. ใน สารนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัณห์สินี กันโสภาส และคณะ. (2557). การศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2555. เรียกใช้เมื่อ 18 พฤษภาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/pgCF8>